

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

16 ביולי 2006.

**שאמיל בסאיב, מנהיג הבדלנים הצ'צ'נים, האחראי
לטבח בבית-הספר בבסלאן, נהרג על-ידי כוחות הביטחון
של רוסיה. הארגון שבראשו עמד מזוהה עם "אלקאעדה"
והג'האד העולמי. ה"חמא"ס" מזדהה עם הבדלנים
הצ'צ'נים מבחינה אידיאולוגית ורואה בהם מקור
השראה למאבקה נגד ישראל.**

הריגת שאמיל בסאיב ע"י כוחות הביטחון של רוסיה

1. ב-10 ביולי 2006 הודיע ניקולאי פטרושוב, ראש שירות הביטחון הפדראליים של רוסיה, כי כוחות ביטחון רוסיים הרגו את **שאמיל בסאיב**, מנהיג המחתרת הצ'צ'נית, האיש המבוקש ביותר ברוסיה. הריגתו של בסאיב מצטרפת להריגת כמה בכירים נוספים מקרב הבדלנים הצ'צ'נים בשנים האחרונות ע"י כוחות הביטחון הרוסיים.

2. שאמיל בסאיב נהרג באזור האוטונומי אינגושטיה הסמוך לצ'צ'ניה במבצע משולב של שירותי הביטחון הכללי של רוסיה ויחידות צבא מיוחדות. הריגתו התבצעה באמצעות פיצוץ משאית תופת סמוך לשיירה בה נסע, על רקע התרעות על ביצוע פיגוע טרור גדול, שתוכנן על ידו. פטרושוב הודיע כי במהלך החיסול נהרגו מספר פעילים נוספים של המחתרת הצ'צ'נית. מקורות צ'צ'ניים אישרו את הידיעה¹.

¹ ראו: <http://www.moscowtimes.ru/indexes/01.html>

3. שאמיל בסאייב היה בן 41 במותו². הוא עמד בראש המחותרת הצ'צ'נית, ארגון בעל אופי אסלאמי קיצוני, הפועל נגד הרוסים מאז שנות התשעים. מחתרת זאת הייתה אחראית לפיגועי טרור קשים במוסקבה (כגון השתלטות על אולם תיאטרון באוקטובר 2002) ובמקומות נוספים ברוסיה, חלקם באמצעות מחבלים מתאבדים (לרבות נשים). הפיגוע הקטלני ביותר שביצעה מחתרת זו היה השתלטות על בית ספר בעיר בסלאן בתחילת ספטמבר 2004, שהסתיימה במותם של כ-300 בני אדם, רובם ילדי בית ספר, שהוחזקו כבני ערובה.

4. ארגונו של בסאייב מזוהה מבחינה אידיאולוגית עם ארגון "אלקאעדה". ההצהרה האחרונה שיוחסה לבסאייב, היתה דברי תודה שהפנה לשלוחת "אלקאעדה" בעיראק על כך שרצחה ארבעה דיפלומטים רוסים שנלקחו כבני ערובה בחודש שעבר³.

הזדהות אידיאולוגית של ה"חמא"ס" עם הבדלנים הצ'צ'נים

5. תנועת ה"חמא"ס", מזדהה מבחינה אידיאולוגית עם הבדלנים הצ'צ'נים ועם הטרור שהם מפעילים, וכן עם דמותו של שאמיל בסאייב, שעמד בראשם. הזדהותה של ה"חמא"ס" נובעת מראייתה את הבדלנים הצ'צ'נים כחלק מהמאבק האסלאמי בזירה העולמית (המכונה "הג'האד העולמי"), ברוח אמנת ה"חמא"ס" משנת 1988 והגותו של ד"ר **עבדאללה עזאם** (פלסטיני שהיה האידיאולוג של אסאמה בן לאדן והפך לדמות נערצת ע"י ה"חמא"ס"⁴).

² קרוב לוודאי שהוא נקרא על שמו של שאמיל, המנהיג הבולט ביתר של המורדים הצ'צ'נים המוסלמים שנלחמו ברוסיה הצארית במאה ה-19.

³ ראו: <http://www.moscowtimes.ru/indexes/01.html>

⁴ על אף ההזדהות האידיאולוגית של ה"חמא"ס" עם הבדלנים הצ'צ'נים נענתה ה"חמא"ס" להזמנת הנשיא פוטין (פברואר 2006) ושיגרה משלחת מטעמה למוסקבה, על מנת לנסות לפרוץ את בידודה בזירה הבינלאומית שנוצר בעקבות עלייתה לשלטון. ראו לקט מידע מה-10 בפברואר 2006: "תמיכת תנועת ה"חמא"ס" בבדלנים הצ'צ'נים ובטרור שהם מפעילים לא הפריעה לה להזדרז ולהיענות בחיוב להזמנתו של הנשיא ולדימיר פוטין לבקר במוסקבה". ביקור המשלחת של ה"חמא"ס" זכה לביקורת מצד הבדלנים הצ'צ'נים, שראו בכך שינוי גישה מצד ה"חמא"ס".

6. הזדהותה האידיאולוגית של תנועת ה"חמא"ס" עם הבדלנים הצי'צינים מצאה ביטוי בעלונים, פוסטרים ותקליטורים, שנתפסו ע"י צה"ל בשנים האחרונות במוסדות התשתית האזרחית של החמא"ס ביהודה ובשומרון (ה"דעווה"). בחומרים הללו, מופיעים ביטויי **הערצה והזדהות** עם הבדלנים הצי'צינים **ודברי עידוד** להמשיך ולהתמיד ב"דרך הג'האד" (קרי, בדרך האלימות והטרור). חומרים אלו הופצו באתרי האינטרנט של ה"חמא"ס" **וחולקו ע"י פעילי ה"חמא"ס" במוסדות החינוך הפלסטינים**. זאת כחלק מהפעילות לטיפול התודעה האסלאמית, שמקיימת ה"חמא"ס" בקרב הדור הפלסטיני הצעיר, שבקרבו היא מטמיעה את ערכי האסלאם הקיצוני וההזדהות עם הג'האד העולמי.

7. להלן דוגמאות של ביטויי הזדהות של החמא"ס עם הבדלנים הצי'צינים בכלל ועם דמותו של שאמיל בסאייב בפרט.

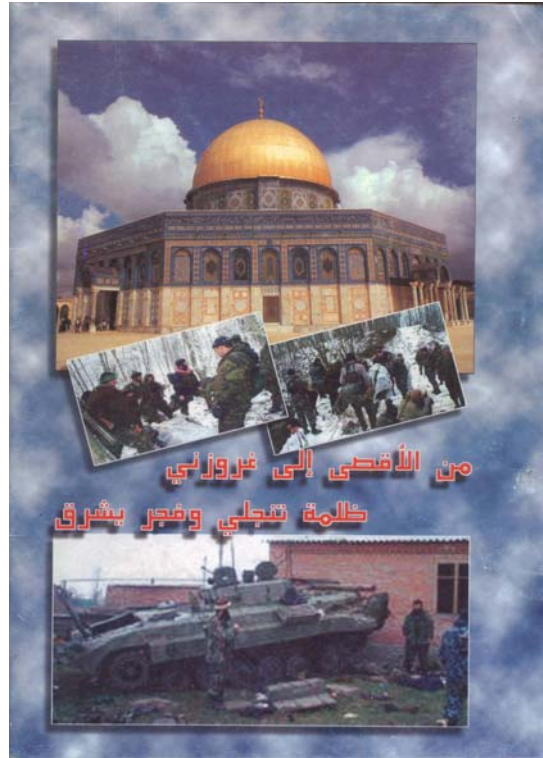
א. פרסום בשם "צ'צ'ניה: אנשים רמי מעלה ותקוות", אשר נמצא ב-27 בספטמבר 2005 ב"מועדון האסלאמי" בקלקיליה⁵ השייך לחמא"ס:

עמוד השער של פרסום, כנראה משנת 2000, בשם "צ'צ'ניה: אנשים רמי מעלה ותקוות". הפרסום מוקדש בין השאר לשאמיל בסאייב. מימין למעלה: צילום שבו מופיע (במרכז) שאמיל בסאייב קטוע רגל כשלצדו שני מנהיגים נוספים של הבדלנים הצ'צ'נים⁶. מתחת לתמונה מצוטטות מילות שיר ידוע המופץ בקרב תומכי הג'יהאד העולמי לרבות באתרי האינטרנט של ה"חמא"ס": "הרגו אותי, קרעו אותי לגזרים, הטביעו אותי בדמי; לעולם לא תחיו על אדמתי, לעולם לא תטוסו בשמיים שלי". השיר מבטא נכונות להקרבה מצד גורמי הג'יהאד העולמי למען סילוק כל מי שאינו מוסלמי הנמצא על אדמה מוסלמית.

⁵ קלקיליה נשלטת ע"י ראש עיר מה"חמא"ס".

⁶ בעמודים 31-35 בפרסום מופיע ראיון ארוך עם שאמיל בסאייב בו הוא מספר על עצמו ועל מלחמתו נגד הרוסים (אותה הוא מכנה מלחמה בנוצרים). בראיון הוא מודה כי עמד מאחורי פיגועי טרור רבים נגד רוסיה. הוא מציין כי רבים מלוחמיו שרתו באפגניסטאן ורכשו בה את ניסיונם הצבאי אך טוען כי הוא אינו מקבל מימון מבן לאדן ואף אינו מכיר אותו. הוא מציין שבוגדים פלסטינים רבים מנסים "למכור" את אדמת פלסטין ליהודים בסיוע מעצמות המערב.

עמוד השער האחורי של הפרסום "צ'צ'יניה: אנשים רמי מעלה ותקוות". בצילום נראית כיפת הסלע כשמתחתיה צילומים של לוחמים צ'צ'ינים וביניהם הכיתוב: "מאלקצא לגרוזני, האפלה מתפוגגת והשחר עולה".

תרגום קטע מדברי הפתיחה לפרסום:

"...אנו אומרים לאחינו בצ'צ'יניה: לכו בדרך הג'האד דרך התהילה, הניצחון וההצלחה, לכו [בדרך הג'האד] כדי למחוק את ההשפלה והביזיון מהערבים...⁷

⁷ למרות שהצ'צ'ינים הינם מוסלמים אך לא ערבים.

מאמר בעמוד 7 בפרסום:

בפרסום מופיע מאמר עליו חתום ד"ר ח'צ'ר סונדך, מרצה להלכה אסלאמית באוניברסיטת אלג'אח שבשכס, פעיל בחמא"ס שהיה עצור בידי ישראל ומועמד מטעם החמא"ס בבחירות למועצה המחוקקת בינואר 2006. במאמר מצדיק סונדך את מלחמתם של הצי'ונים נגד הרוסים ורואה בה חלק בלתי נפרד ממערכה אסלאמית כוללת נגד הכופרים.

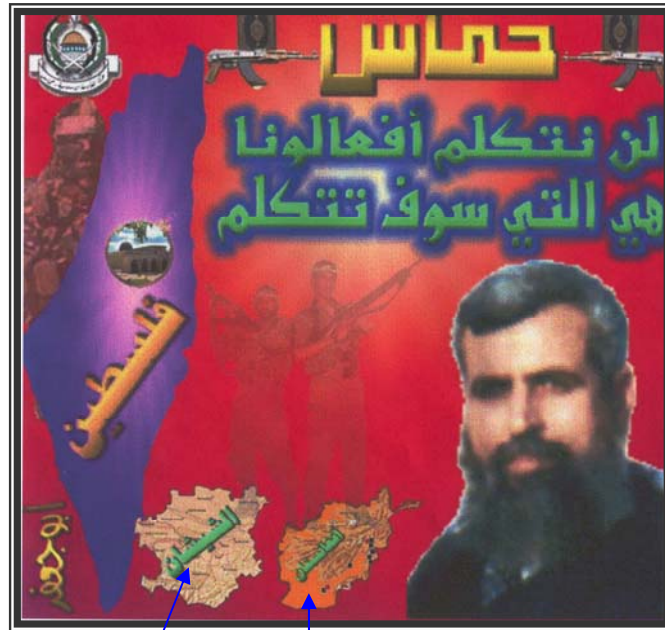
ב. פוסטר של ה"חמא"ס" המופץ ב"שטחים":

פוסטר של ה-"חמא"ס" שכותרתו "צ'צ'ניה, אפגניסטאן, הבלקאן, קשמיר, פלסטין, לבנון". הפוסטר נלקח מתקליטור הסתה שהופק ע"י ה"חמא"ס" וחולק, להערכתנו, למוסדות ב"שטחים" בדגש על מוסדות חינוך. התקליטור נמצא בשני מקומות שונים: האחד, בתערוכה שהתקיימה ב-28 בפברואר 2004 במסגרת "שבוע המורשת הפלסטינית" באוניברסיטת חברון מעוז של ה"חמא"ס"⁸; השני, במחשב של בית היתומות של "אגודת הצדקה האסלאמית בחברון" השייכת ל"חמא"ס" (12 באוגוסט, 2004).

⁸ בין חומרי הסתה שנתפסו ע"י צה"ל ב-4 במרץ, 2004.

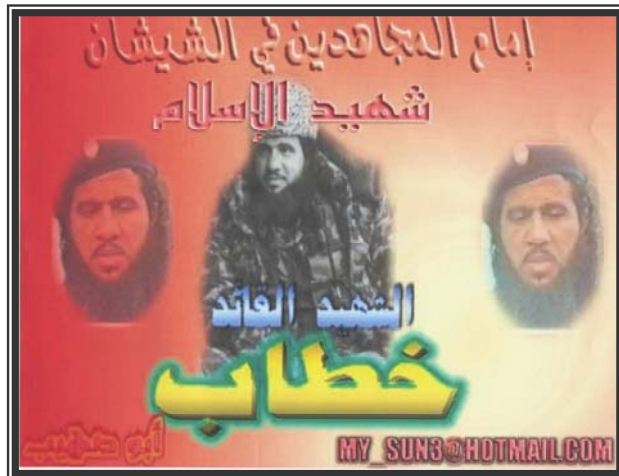
ג. פוסטר של ה"חמא"ס" המופץ ב"שטחים":

אפגניסתאן צ'צ'ניה

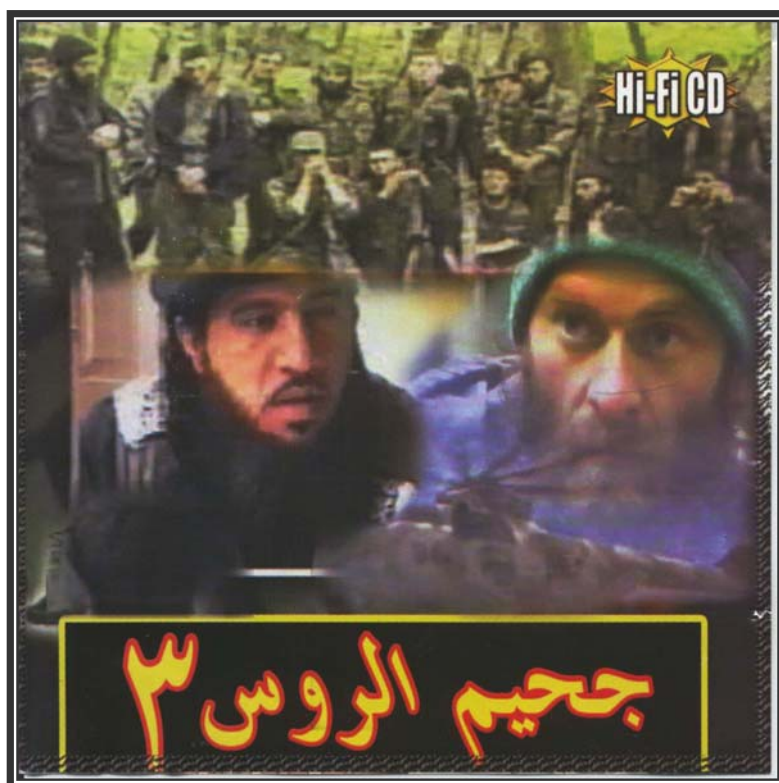
פוסטר של ה-"חמא"ס" שנמצא במחשב של חדר המנהלת של "בית היתומות" ב"חברון", המופעל ע"י "אגודת הצדקה האסלאמית" של חברון (12 באוגוסט, 2004). בחלק השמאלי של הפוסטר מופיעה מפת פלסטין. במרכז הכתובת: "חמא"ס", אנחנו איננו מאמינים בדיבורים אלא במעשים". מימין: דמותו של צלאח שחאדה, מי שהיה מפקד זרוע המבצעית-טרוריסטית של ה"חמא"ס" בעזה עד אשר נהרג בסיכול ממוקד ע"י ישראל. בחלקו התחתון של הפוסטר מופיעות מפת צ'צ'ניה ומפת אפגניסתאן.

ד. פוסטר של ה"חמא"ס" המופץ בשטחים:

פוסטר לקוח מתקליטור הסתה, שהופץ באוניברסיטה האמריקאית של ג'נין ע"י תנועת הסטודנטים של ה-"חמא"ס" (נובמבר 2003). על הפוסטר מופיעה הכתובת: "ראש המג'האדין [לוחמי מלחמת קודש] בצ'צ'ניה, 'שהיד' האסלאם" [מי שמת מות קדושים למען האסלאם], ה"שהיד" המפקד ח'טאב [באותיות גדולות]. ח'טאב הינו כינויו של אחד מראשי הטרור הצ'צ'ני, בוגר אפגניסטאן, ממוצא ירדני או סעודי, שנהרג ע"י הרוסים במרץ 2002.

ה. תקליטור בשם "הגהנום של הרוסים" (חלק שלישי)

התקליטור נמצא בין תקליטורים שהוצגו בתערוכה שהתקיימה ב- 28 בפברואר, 2004 במסגרת "שבוע המורשת הפלסטינית" באוניברסיטת חברון, מעוז של ה"חמא"ס".⁹ בתקליטור מופיעים, בין השאר, מופיעים ביטויי גנאי כלפי החיילים הרוסים: "הגהנום מצפה להם בעולם הבא, והצ'ינים בעולם הזה..."; בתקליטור נכללות הטפות בזכות חשיבות הג'האד [מלחמת קודש] שהנופלים במסגרתו מגיעים לגן העדן; גינויי הפעילות האכזרית של הצבא הרוסי נגד העם המוסלמי בצ'צ'ניה ותיאור מאבקם של "לוחמי הג'האד" הצ'ינים.

⁹ התקליטורים הללו נכללו בין חומרי ההסתה הרבים שנתפסו ע"י צה"ל ב- 4 במרץ, 2004.

ו. פסקי הלכה וחוות דעת דתיות שהתפרסמו באתר האינטרנט של החמא"ס (www.palestine-info.net):

באתר האינטרנט של ה"חמא"ס" התפרסמו פסקי הלכה ("פתוות") וחוות דעת דתיות של אנשי דת מוסלמים (כולל איש דת פלסטיני ואיש דת צ'צ'ני) המצדיקים ביצוע פיגועי התאבדות נגד הרוסים תוך כריכתן בפעולות דומות נגד היהודים. כך למשל הופיע באתר החמא"ס פסק הלכה של סלמאן בן נאצר אלעלואן¹⁰, שבו הוא מצדיק "ג'יהאד" (מלחמת קודש) ופעולות התאבדות המתקיימות נגד היהודים ב"פלסטיין" ונגד הרוסים בצ'צ'ניה¹¹. או למשל דרשה של השיח' חאמד אלביתאוי, ציר במועצה המחוקקת מטעם ה"חמא"ס" וראש "איגוד חכמי הדת בפלסטיין", בה הוא קורא למוסלמים להמשיך בג'יהאד נגד ישראל, ארה"ב, רוסיה ומשטרים נוספים¹².

¹⁰ איש דת ומופתי סעודי, מזוהה עם ארגון "אלקאעדה".

¹¹ ראו: <http://www.palestine-info.info/arabic/fatawa/alamaliyat/solaymanallelwan.htm>

¹² ראו: http://www.palestine-info.info/arabic/kotbah/2002/4_5_02.htm.